Federaal Migratiecentrum

AANBEVELINGEN

24 NOVEMBER 2017

Detentie, terugkeer en verwijderingen: aanbevelingen

Detentie, terugkeer en verwijdering van vreemdelingen is een van de meest gevoelige migratie-issues. Het is een domein waar de eerbiediging van de grondrechten het meest in gevaar is.

We hebben in dit rapport gezien dat zowel op Europees als op Belgisch niveau de verwijdering van vreemdelingen in irregulier verblijf de huidige prioriteit is geworden. Het is niet verwonderlijk dat een staat of grondgebied, zoals Europa, wil reguleren wie zich op zijn grondgebied bevindt en om mensen te verwijderen die zich er niet mogen bevinden.

We hebben echter in dit rapport ook vastgesteld dat deze prioriteit het respect voor grondrechten kan ondermijnen, zoals het recht op toegang tot een advocaat, het recht op informatie in een door de aanvrager begrepen taal, toegang tot documenten. We stellen ook een gebrek aan transparantie vast van bepaalde procedures. Bovendien gebeurt de detentie van bepaalde vreemdelingen systematischer, hierbij inbegrepen de asielzoekers. Ten slotte lijken de middelen die zijn ontwikkeld om te reageren op deze prioriteit onevenredig in vergelijking met het verlies van middelen op het gebied van het respecteren van grondrechten.

Rekening houdende met deze bevindingen, doet Myria verschillende aanbevelingen, waaronder in het bijzonder de bredere ontwikkeling van alternatieven voor detentie. Hij stelt ook voor om, ten allen tijde, procedurele waarborgen in elke fase van de procedure te waarborgen, met name, zo snel mogelijk toegang tot een tolk, een betere follow-up van mensen met een kwetsbaar profiel, zich onthouden van praktijken die niet wettelijk omkaderd zijn (zoals eenzame opsluiting), een verbeterde toegang tot het dossier in het geval er een klacht wordt ingediend omtrent slechte behandeling, en tenslotte de noodzaak om de toepasselijke regels rond het gebruik van dwang openbaar te maken.

Het is een gevoelig onderwerp. We zijn er nochtans van overtuigd dat meer transparantie in de verwijderingsprocedure alsook het gebruik, bij elke verwijdering, van een onpartijdig en onafhankelijk controlemechanisme, een voordeel inhoudt, niet enkel voor de betrokken vreemdelingen maar ook voor de staat die beslist hen op te sluiten en te verwijderen. Zoals de Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie (FRA) reeds stelde kan dit de slechte behandelingen beperken, een beter zicht geven op de uitgevoerde terugkeeroperaties, het risico op valse beschuldigingen beperken en de publieke opinie over het terugkeerbeleid gunstig beïnvloeden. Dit zou helpen om de negatieve druk die bestaat rond de terugkeeroperaties te verminderen.

Aanbevelingen detentie, terugkeer en verwijdering		
Titel	**Ontwikkeling**	**Bestemmeling**
1/2017	Myria beveelt aan om de middelen ter beschikking te stellen voor de goede uitvoering van het verblijf in eigen woning als alternatief voor de detentie, maar ook om andere alternatieven voor detentie te ontwikkelen (zoals het regelmatig aanmelden bij de overheid, identiteitsdocumenten overhandigen, een financiële garantie, de aanwijzing van een borgsteller, een opgegeven woonplaats, het leven in een gemeenschap, enz.). Myria beveelt ook aan deze alternatieven niet te beperken voor gezinnen maar ook voor volwassenen zonder kinderen.	Federaal Parlement, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
2/2017	Myria beveelt aan om de gegevens betreffende de verzoeken en de beslissingen tot opheffing en opschorting van terugkeerverboden bij te houden.	Federaal Parlement, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
3/2017	Myria beveelt aan dat DVZ informatie ter beschikking stelt omtrent het profiel van de personen in gesloten centra (voornamelijk om kwetsbare profielen te ontdekken), de redenen van de detentie, en de totale duur van de detentie.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
4/2017	Myria beveelt aan om duidelijke criteria voor de begrippen vast te leggen in een wettekst : - uitzonderlijk ernstige omstandigheden ingeroepen bij de terbeschikkingstelling van de regering; - van (ernstige) redenen van openbare orde of nationale veiligheid, in het kader van de verwijdering van de vreemdeling.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
5/2017	Myria beveelt aan dat bijkomende garanties ingesteld worden in het kader van de aanhouding van een vreemdeling in onwettig verblijf, voornamelijk om te waarborgen dat: • het recht om gehoord te worden gerespecteerd wordt, door te verzekeren dat de politie de persoon verhoort op zo'n manier dat deze het geheel van elementen kan uiteenzetten met betrekking tot zijn of haar persoonlijke situatie dewelke een impact kan hebben op de beslissing, en door te verzekeren dat de politie de informatie zal doorsturen naar de DVZ vóór het nemen van een beslissing; • met kwetsbaarheden rekening wordt gehouden; • er een betere eerbiediging is van het recht van de vreemdeling om in een taal die hij begrijpt op de hoogte te worden gebracht van de redenen waarom hij wordt opgesloten, door een systematisch systeem van tolken in te voeren; • om het recht op bijstand door een	Federaal Parlement, Federale Regering, Minister van Justitie, Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken

	advocaat, door een persoon, tijdens zijn administratieve aanhouding, door de politiediensten gerespecteerd wordt.	
6/2017	Myria beveelt aan dat de lijst van NGO's geactualiseerd wordt, en dat deze weergegeven wordt op de verschillende pertinente plaatsen, en dat de verschillende informatiefiches systematisch afgegeven worden aan de personen, in overeenstemming met hun specifieke situatie en in de taal die hij of zij begrijpt.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken, directie van gesloten centrum
7/2017	Myria beveelt aan om bij de aankomst in het gesloten centrum de nodige tijd en het nodige personeel te voorzien tijdens het administratief gesprek om echt alle voorziene informatie aan de betrokkenen te geven in een taal die hij begrijpt; om na enkele dagen en voor de repatriëring ook een tweede sociaal onderhoud te voorzien waarop (opnieuw) individuele informatie wordt meegedeeld.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken, directie van gesloten centrum
8/2017	Myria beveelt aan om een grotere transparantie te verzekeren tijdens de identificatieprocedure, zowel wat de opgelegde vereisten als de staat van voortgang van de procedure, voor elk individueel geval betreft.	Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
9/2017	Myria beveelt aan om systematisch een globale en volledige informatie te voorzien over de beslissing tot verwijdering en de praktische uitvoering ervan, net voor de effectieve tenuitvoerlegging.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken, directie van gesloten centrum
10/2017	Myria beveelt aan om in de wet te voorzien dat geen enkele verwijdering noch terugdrijving mag plaatsvinden zonder dat voorafgaand een onafhankelijk medisch onderzoek werd uitgevoerd waaruit blijkt dat de betrokkene geschikt is om een vliegtuigreis te maken ("fit to fly").	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken, directie van gesloten centrum
11/2017	Myria beveelt aan om de criteria van het 'special needs'-programma te verduidelijken, openbaar te maken en mee te delen aan de betrokkenen bij hun aankomst in het centrum.	Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken, directie van gesloten centrum
12/2017	Myria beveelt aan om in de regelgeving het verbod op te nemen om de vreemdeling in eenzame opsluiting te plaatsen voor de verwijdering, tenzij na een gemotiveerde beslissing, die tot de strikt noodzakelijke gevallen beperkt blijft.	Federaal Parlement, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
13/2017	Myria beveelt aan om met het oog op een grotere transparantie en een beter gerechtelijk toezicht de regels openbaar te maken die van toepassing zijn op het gebruik van dwangmiddelen bij een verwijdering.	Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
14/2017	Myria beveelt aan om een grotere transparantie te	Minister van Binnenlandse

	verzekeren over de activiteiten van de AIG en over de aanbevelingen die zij op basis van haar vaststellingen formuleert.	Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
15/2017	Myria beveelt aan om een systeem van toezicht, door middel van video-opnamen, van de pogingen tot verwijdering in te voeren.	Federaal Parlement, Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
16/2017	Myria beveelt aan om een grotere transparantie aan de dag te leggen over het aantal klachten dat hetzij bij het Comité P, hetzij bij de AIG, wordt ingediend en over de gevolgen die eraan worden gegeven.	Minister van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Justitie, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
17/2017	Myria beveelt aan om een informatiebrochure uit te werken over het klachtenmechanisme die, in een taal die de vreemdeling begrijpt, voor elke verwijderingsprocedure wordt uitgedeeld.	Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken
18/2017	Myria beveelt aan om in de regelgeving vast te leggen dat alle documenten die nuttig zijn om een klacht in te dienen, systematisch en zonder verwijl aan de vreemdeling en zijn advocaat worden meegedeeld, met inbegrip van de medische documenten.	Federaal Parlement, Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie
19/2017	Myria beveelt aan dat er een permanente onafhankelijke opvolgingscommissie wordt opgericht voor de evaluatie en de opvolging van de verwijderingen.	Minister van Binnenlandse Zaken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Dienst Vreemdelingenzaken

Via **MyriaDocs** wil Myria, het Federaal Migratiecentrum, een specifieke thematiek kritisch tegen het licht wil houden. Myria doet dit als onafhankelijke publieke instelling met wettelijke opdrachten op vlak van grondrechtenbescherming van vreemdelingen en analyse van de migratiestromen naar België.

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

• PERSCONTACT
Tom Kenis •– **T** +32 (0)2 212 30 62 • **tom.kenis@myria.be**